

The background features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are arranged in a triangular pattern, with the largest one at the top, a smaller one in the middle, and another large one at the bottom right. Thin blue lines intersect to form a large triangle that frames the circles.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2022-23

Περιεχόμενα

Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις (ΠΓΑ)	5
1. Γενική περιγραφή για όλη τη σειρά μαθημάτων ΠΓΑ: Γλώσσα I έως Γλώσσα IV	5
2. Επιμέρους περιγραφές μαθημάτων	5
SPR 1: Γλώσσα I – α' εξάμηνο	5
SPR 3: Γλώσσα III – γ' εξάμηνο	6
1° εξάμηνο	7
DGY 10: Εισαγωγή στη Γλωσσολογία	7
DGY 12: Φωνητική/Φωνολογία	7
DGY 13: Σύνταξη.....	8
DGY 17: Πραγματολογία.....	8
DLY 20: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λογοτεχνίας I.....	8
DLY 25: Σύγχρονη Λογοτεχνία.....	9
3° εξάμηνο	10
DAY 02: Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας.....	10
DGY 14: Λεξικολογία.....	11
DGY 16: Συγκριτική Γλωσσολογία.....	11
DGY 19: Εισαγωγή στη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας II.....	12
DLY 22: Λογοτεχνία του 18 ^{ου} αιώνα	12
DLY 27: Συγκριτική Φιλολογία.....	13
5° και 7° εξάμηνο	14
DGA 30: Φωνητική / Φωνολογία.....	14
DGA 31: Μορφολογία.....	14
DGB 41: Θεωρίες Γλωσσικής Κατάκτησης.....	14
DGB 42: Κατάκτηση Δεύτερης/Ξένης Γλώσσας, Διγλωσσία.....	15
DGC 49: Υπολογιστική Γλωσσολογία.....	16
DGD 50: Θεωρίες Μάθησης και Μέθοδοι Διδασκαλίας της Γερμανικής ως Ξένης γλώσσας (ΠΔΕ 2).....	17
DGD 52: Σχεδιασμός και Οργάνωση Μαθημάτων (ΠΔΕ 3).....	17
DGD 56: Διδακτική της Γερμανικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (ΠΔΕ 2).....	18
DLA 60: Διαφωτισμός / Θύελλα και Ορμή: <i>Ο Βέρθερος</i> του Goethe.....	19
DLA 63: Ρομαντισμός.....	19
DLA 67: Γερμανική Λογοτεχνία μετά το 1945.....	20
DLB 72: Λογοτεχνία και Φύλο.....	20
DLB 73: Συγκριτική Γραμματολογία, Παγκόσμια/Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία.....	21
DLC 77: Μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων και δοκιμίων με έμφαση στο λογοτεχνικό	

είδος.....	21
DLC 79: Διδακτική Λογοτεχνικών Κειμένων II.....	22
DLD 81: Διαπολιτισμικά Ζητήματα.....	23

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2022-2023

Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις (ΠΓΑ)

---

1. Γενική περιγραφή για όλη τη σειρά μαθημάτων ΠΓΑ: Γλώσσα I έως Γλώσσα IV

Στόχος των μαθημάτων που περιλαμβάνονται στις «Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις» (ΠΓΑ) είναι η ενίσχυση της γλωσσικής επάρκειας των φοιτητών, οι οποίοι στα πρώτα εξάμηνα σπουδών βρίσκονται αντιμέτωποι με συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις στη γνώση και χρήση της γερμανικής γλώσσας. Με την προσφορά τεσσάρων μαθημάτων γλώσσας, τα οποία αντιστοιχούν στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών, επιδιώκεται η συστηματική υποστήριξη της εκμάθησης της Γερμανικής, ώστε με την ολοκλήρωση των μαθημάτων των ΠΓΑ οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να έχουν αποκτήσει σε προχωρημένο επίπεδο (Γ1) τόσο γενικές επικοινωνιακές, όσο και ειδικές γλωσσικές δεξιότητες. Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν βασικό εργαλείο για την ολοκλήρωση των σπουδών, αλλά και για τη μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Στις ΠΓΑ περιλαμβάνονται μαθήματα κορμού (τρεις ώρες την εβδομάδα για κάθε μάθημα) και μαθήματα εμβάθυνσης/εμπέδωσης (επίσης τρεις ώρες εβδομαδιαίως για κάθε μάθημα). Διδάσκεται τόσο η πρόσληψη όσο και η παραγωγή λόγου και εξασκείται τόσο η γραπτή όσο και η προφορική έκφραση. Στη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται αυθεντικά κείμενα γενικού ενδιαφέροντος και κείμενα από τους επιμέρους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, όπως: Γλωσσολογία, Λογοτεχνία, Διδακτική, Επιστήμη της Μετάφρασης, Γερμανική Ιστορία κ.ά. Παράλληλα με τα μαθήματα είναι απαραίτητη και η κατ' οίκον μελέτη των φοιτητών και φοιτητριών, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου. Ακολουθούν επιμέρους περιγραφές για τα μαθήματα γλώσσας του α' και του γ' εξαμήνου.

2. Επιμέρους περιγραφές μαθημάτων

SPR 1: Γλώσσα I – α' εξάμηνο

Διδάσκοντες: *Ιωάννα Ρίζου, Αναστασία Χουρναζίδη*

Στο μάθημα αυτό, το οποίο απευθύνεται στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του πρώτου εξαμήνου, εξετάζονται και αναλύονται κείμενα κυρίως από τους τομείς *Γερμανικός πολιτισμός, Γερμανική Γλώσσα, Εκπαίδευση και Σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα*. Παράλληλα γίνεται επανάληψη και εμπέδωση των βασικών φαινομένων της γερμανικής Γραμματικής επιπέδου B1.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται γραπτά κείμενα από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο καθώς και κείμενα γενικού ενδιαφέροντος από τους τομείς που αναφέρονται παραπάνω,
- συντάσσουν κείμενα με σαφή διάρθρωση όπως, εκθέσεις ποικίλης θεματολογίας, περιγραφές και επιστολές,
- παρουσιάζουν προφορικά το περιεχόμενο ενός κειμένου που διάβασαν,
- συζητούν για θέματα, τα οποία τους είναι οικεία (π.χ. καθημερινή ζωή, προσωπικές εμπειρίες και ενδιαφέροντα, ελεύθερος χρόνος),

- εκφράζουν με κατανοητό τρόπο – γραπτά και προφορικά – την άποψή τους για ένα ζήτημα.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραπτή και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου*

SPR 3: Γλώσσα III – γ' εξαμήνο

Διδάσκοντες: *Ρίζου Ιωάννα, Αθανασία Κοντομήτρου, Έλενα-Φοίβη Χυτήρη*

Στο μάθημα αυτό, το οποίο απευθύνεται στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του γ' εξαμήνου, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον γραπτό λόγο και στην εξάσκηση της ικανότητας στη γραπτή έκφραση. Παράλληλα γίνεται επανάληψη και εμπέδωση βασικών φαινομένων της Γραμματικής, τα οποία είναι σημαντικά για τον επιστημονικό λόγο. Στην ύλη περιλαμβάνονται περιγραφικά κείμενα επιπέδου B2, καθώς και κείμενα γραμμένα σε απλή επιστημονική γλώσσα από τους τομείς των σπουδών (π.χ. γερμανική Ιστορία, Επιστήμη της Μετάφρασης, Εκμάθηση και Διδασκαλία ξένης γλώσσας). Ως προς την ανάπτυξη της γραπτής έκφρασης, διδάσκονται κυρίως μορφές γραπτού λόγου, οι οποίες βασίζονται σε ένα κείμενο-βάση (π.χ. η περίληψη, η επέκταση κειμένου και ο σχολιασμός κειμένου ή θέσης / θέσεων).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται περιγραφικά κείμενα και κείμενα από τους τομείς των σπουδών τους που είναι γραμμένα σε απλή επιστημονική γλώσσα,
- αποδίδουν σε μορφή γραπτής περίληψης τα κυριότερα σημεία ενός περιγραφικού ή ενός απλού επιστημονικού κειμένου,
- χρησιμοποιούν συγκεκριμένα εκφραστικά μέσα, για να αποδίδουν με κατανοητό τρόπο τις θέσεις του συγγραφέα από ένα κείμενο που επεξεργάζονται,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα επιστημονικό κείμενο και να απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραπτή και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου*

1^ο εξάμηνο

DGY 10: Εισαγωγή στη Γλωσσολογία

Διδάσκων: *Μάριος Χρύσου*

Η Γλωσσολογία αποτελεί μία από τις κύριες επιστημονικές κατευθύνσεις της Γερμανικής Φιλολογίας. Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις βασικές έννοιες της Γλωσσολογίας, τη θεωρία και την εξέλιξή της, τις μεθόδους και τα αποτελέσματά της. Προς αυτή την κατεύθυνση θα εξεταστούν επιλεγμένα ερευνητικά πεδία της όπως η Σημειολογία, η Σύνταξη, η Κειμενογλωσσολογία και η Κοινωνιογλωσσολογία προκειμένου να εξοικειωθούν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες με την ορολογία τους. Επιπλέον, θα εξεταστούν οι μέθοδοι των ερευνητικών αυτών των πεδίων και θα εφαρμοστούν στην πράξη με βάση συγκεκριμένα παραδείγματα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τα βασικά ερευνητικά πεδία της Γλωσσολογίας και την εξέλιξή τους,
- καταδεικνύουν πρακτικές εφαρμογές της Γλωσσολογίας και να διατυπώνουν ορισμούς της γλώσσας αξιοποιώντας ποικίλα κριτήρια,
- περιγράφουν τις βασικές έννοιες της Γλωσσολογίας και να τις πλαισιώνουν με κατάλληλα γλωσσικά παραδείγματα από τη Γερμανική,
- αναλύουν απλά γλωσσικά φαινόμενα εφαρμόζοντας τις μεθόδους της Γλωσσολογίας και χρησιμοποιώντας κατάλληλα την επιστημονική ορολογία της.

Τρόπος εξέτασης: *γραπτή εξέταση*

DGY 12: Φωνητική / Φωνολογία

Διδάσκουσα: *Ευδοκία Μπαλάση*

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η ενασχόληση με τις βασικές έννοιες της Φωνητικής και της Φωνολογίας. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη σύγκριση μεταξύ γερμανικής και ελληνικής γλώσσας σε φωνητικό και φωνολογικό επίπεδο.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση να γνωρίζουν:

- τη σημασία των σημαντικότερων εννοιών του επιστημονικού Κλάδου της Φωνητικής και Φωνολογίας,
- τη Φωνητική της Γερμανικής και Ελληνικής,
- τη φωνητική μεταγραφή (IPA),
- τους σημαντικότερους φωνολογικούς κανόνες της Γερμανικής και Ελληνικής,
- τα λάθη προφοράς που είναι πιθανόν να εμφανιστούν σε Έλληνες ομιλητές της Γερμανικής.

Τρόπος εξέτασης: *προφορική εξέταση*

DGY 13: Σύνταξη

Διδάσκουσα: Αγγελική Τσόκογλου

Αντικείμενο έρευνας της Σύνταξης είναι η περιγραφή και ανάλυση της δομής της πρότασης και των συστατικών της. Στο εισαγωγικό αυτό μάθημα πραγματευόμαστε αρχικά ορισμένες βασικές αρχές που διέπουν τη Θεωρία της Γλώσσας. Στη συνέχεια παρουσιάζεται – με παραδείγματα από τη Γερμανική γλώσσα – η σταδιακή διαμόρφωση της συντακτικής θεωρίας και η ανάλυση της πρότασης σε διάφορες φάσεις: Παραδοσιακή (περιγραφική) Γραμματική, Δομισμός, Γραμματική της Φραστικής Δομής και Θεωρία του Χ-τονούμενου στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εξέταση

DGY 17: Πραγματολογία

Διδάσκων/Διδάσκουσα: Ν. Ν.

Λαμβάνοντας υπόψη τον επικοινωνιακό σκοπό, τις προσδοκίες και τα ενδιαφέροντα του ομιλητή και του ακροατή, εξετάζονται λεκτικές πράξεις και οι επικοινωνιακές συνθήκες, εντός των οποίων αυτές πραγματώνονται.

Στο μάθημα αναλύονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις των Austin, Searle και Wunderlich, που αφορούν στις σχέσεις μεταξύ γλωσσικού σημείου και χρήστη, καθώς και το ζήτημα, πώς και με ποιες συνέπειες χρησιμοποιούνται γλωσσικά σημεία.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- γνωρίζουν τις βασικές θεωρητικές απόψεις και διαστάσεις της πραγματολογικής προσέγγισης,
- αναγνωρίζουν και να περιγράφουν λεκτικές πράξεις,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών σε συναφή ζητήματα της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, της Διδακτικής και της Μεταφρασεολογίας,
- αξιοποιούν τη θεωρητική τους γνώση σε πρακτικά ζητήματα που σχετίζονται με την Διδασκαλία ή/και την Μετάφραση.

Τρόπος αξιολόγησης: γραπτή εξέταση

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

Der semiotische Rhombus, Friederiki Batsalia (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου: 82)

Εισαγωγή στην Πραγματολογία, Κανάκης Κώστας (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου: 9828)

DLY 20: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λογοτεχνίας I

Διδάσκουσα: Εύη Πετροπούλου

Στο μάθημα αυτό παρουσιάζονται βασικές έννοιες της επιστήμης της λογοτεχνίας. Οι φοιτητές και φοιτήτριες ασκούνται στη χρήση ειδικής ορολογίας (Literatursemiotik) με βάση παραδείγματα από τη γερμανική λογοτεχνία (π.χ. σύντομα κείμενα και αποσπάσματα έργων). Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με το αντικείμενο και η ανάπτυξη

της ικανότητάς τους για αυτοδύναμη ενασχόληση με τη λογοτεχνία. Στο κέντρο του ενδιαφέροντος βρίσκονται μικρές λογοτεχνικές φόρμες και σχήματα λόγου (όπως π.χ. η μεταφορά ή το σύμβολο).

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να (ανα)γνωρίζουν, να εντοπίζουν και να ορίζουν θεωρητικούς όρους, που αποτελούν βασικά εργαλεία για την κατανόηση και την ερμηνεία λογοτεχνικών κειμένων,
- να κατανοούν, να αναγνωρίζουν και να ερμηνεύουν βασικά λογοτεχνικά φαινόμενα,
- να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους από το πεδίο της θεωρίας της λογοτεχνίας στη λογοτεχνική πράξη, εντοπίζοντας στα κείμενα τα λογοτεχνικά φαινόμενα, τα οποία θα έχουν διδαχθεί,
- να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε διαφορετικά παραδείγματα λογοτεχνικής πράξης,
- να συντάσσουν οι ίδιοι σύντομα κείμενα με τα υπό συζήτηση λογοτεχνικά φαινόμενα.

Τρόπος εξέτασης: *γραπτή εξέταση*

DLY 25: Σύγχρονη Λογοτεχνία

Διδάσκων: *Νικόλαος-Ιωάννης Κοσκινάς*

Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση σημαντικών τάσεων και συγγραφέων της γερμανόφωνης λογοτεχνίας μετά το 1945, εξοικειώνοντας παράλληλα τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με την κριτική προσέγγιση λογοτεχνικών κειμένων από το χώρο της ποίησης, της πεζογραφίας και του θεάτρου.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- αναγνωρίζουν και να περιγράφουν σημαντικές τάσεις και ρεύματα, μορφές και δομές της γερμανόφωνης μεταπολεμικής λογοτεχνίας,
- εντοπίζουν στα κείμενα βασικά χαρακτηριστικά των λογοτεχνικών ειδών,
- συγκρίνουν περιεχόμενα, θεματικές και τεχνικές γραφής και να τις εντάσσουν στα ιστορικά και λογοτεχνικά συμφραζόμενα,
- εφαρμόζουν στην πράξη βασικά εργαλεία λογοτεχνικής ανάλυσης,
- χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν γερμανόφωνη βιβλιογραφία.

Τρόπος εξέτασης: *γραπτή εξέταση*

Παρέχεται βασική πρωτογενής και δευτερογενής βιβλιογραφία (έντυπα, διαδικτυακές πηγές), ενώ το μάθημα υποστηρίζεται από την ηλεκτρονική τάξη.

3ο εξάμηνο

DAY 02: Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας

Διδάσκουσα: Έλενα-Φοίβη Χυτήρη

Όποιος σπουδάζει, δεν έχει να αντιμετωπίσει μόνο έναν μεγάλο όγκο ύλης που θα πρέπει να μελετήσει, αλλά θα πρέπει επίσης, και να «μάθει πώς να μαθαίνει» συστηματικά και να χειρίζεται τα όσα έμαθε. Θα πρέπει δηλαδή, όχι μόνο να αναπαράγει σωστά, σε μια εξέταση, τις γνώσεις που αποκόμισε στο μάθημα, αλλά και να είναι σε θέση να συμμετέχει, ήδη στη διάρκεια των σπουδών του, στην επιστημονική συζήτηση. Η συζήτηση αυτή μπορεί να διεξάγεται τόσο προφορικά όσο και γραπτά. Προφορικά έχει τη μορφή μιας ανακοίνωσης (Referat) σε ένα σεμινάριο καθώς επίσης και της επακόλουθης συζήτησης στο πλαίσιο αυτό. Γραπτά έχει τη μορφή μιας σεμιναριακής ή/και διπλωματικής εργασίας.

Ουσιώδης προϋπόθεση είναι να μπορεί ο φοιτητής/η φοιτήτρια να αντιμετωπίζει με κριτική σκέψη τα όσα διαβάζει και τα όσα ακούει στις παραδόσεις και τα σεμινάρια, αλλά και να μπορεί να θέτει εύλογα ερωτήματα. Αυτό ισχύει τόσο για τη συζήτηση που γίνεται στα μαθήματα, όσο και για την ενασχόληση με λογοτεχνικά και επιστημονικά κείμενα.

Όλα αυτά έχουν όμως και «υλικές» προϋποθέσεις: Πού και πώς βρίσκει κανείς επιστημονική βιβλιογραφία; Πώς την παραθέτει σωστά; Πώς χειρίζεται τις πληροφορίες από το διαδίκτυο; Τι είναι σε μια επιστημονική εργασία αποδεκτό και ποια είναι τα τυπικά χαρακτηριστικά της;

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση να:

- βρίσκουν βιβλιογραφία,
- προσανατολίζονται σε βιβλιοθήκες / σε αρχεία,
- επεξεργάζονται κριτικά τη βιβλιογραφία,
- παραθέτουν σωστά τη βιβλιογραφία,
- συντάσσουν ένα handout,
- κάνουν μια προφορική παρουσίαση,
- συντάσσουν μια γραπτή εργασία.

Προϋποθέσεις για την επιτυχία είναι η τακτική παρακολούθηση του μαθήματος και η ενεργή συμμετοχή σε αυτό.

Τρόπος εξέτασης: βλ. *E-class*

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

Moeninghoff, B. & Meyer-Krentler, E. (2019): *Arbeitstechniken Literaturwissenschaft* (18. Auflage), Wilhelm Fink.

Richter, U. & Fügert, N. (2016). *Wissenschaftlich arbeiten und schreiben*. Stuttgart: Ernst Klett (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου 102073012).

DGY 14: Λεξικολογία

Διδάσκων: Γιώαχμ Τάιζεν

Επικουρία: Γιάννης Λουκίσης

Η Λεξικολογία ασχολείται με τις λέξεις μιας γλώσσας και, πρώτα απ' όλα, με το ερώτημα: τι είναι λέξη; Τοποθετείται ανάμεσα στη Μορφολογία, τη Σύνταξη και τη Σημασιολογία και, ως εκ τούτου, θέτει και ερωτήματα όπως: Πώς μπορούν να ταξινομηθούν οι λέξεις; Πώς σχηματίζονται οι λέξεις; Πόσο σημαντικές είναι οι λέξεις σε μια πρόταση; Πώς αποκτούν οι λέξεις τη σημασία τους; Πώς προστίθενται οι λέξεις στο λεξικό (και πώς αφαιρούνται πάλι);

Η εισαγωγική αυτή παράδοση θα θέσει αυτά και άλλα ερωτήματα που αφορούν τη λέξη. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να δώσουν απαντήσεις στα σχετικά ερωτήματα.

Τρόπος εξέτασης: *ενεργή συμμετοχή και γραπτή εξέταση*

DGY 16: Συγκριτική Γλωσσολογία

Διδάσκουσα: Μαρία Κολιοπούλου

Στο πλαίσιο του μαθήματος θα μελετηθεί η Συγκριτική Γλωσσολογία ως επιμέρους κλάδος της Γενικής Γλωσσολογίας. Θα μελετηθεί δηλαδή, πώς η γλώσσα, τόσο ως σύστημα όσο και ως μέσο επικοινωνίας, εξετάζεται στο πλαίσιο της Συγκριτικής Γλωσσολογίας. Επιπλέον, θα δοθεί μια επισκόπηση των γλωσσών του κόσμου (συμπεριλαμβανομένων των περισσότερο ομιλούμενων και των απειλούμενων) καθώς και των διαφόρων γλωσσικών οικογενειών. Έτσι, αποσκοπείται η διαφοροποίηση των ερευνητικών μεθόδων της Συγκριτικής Γλωσσολογίας και της Τυπολογίας. Η επακριβής εξέταση των χαρακτηριστικών της σύγχρονης έρευνας της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, καθώς και της για τη Συγκριτική Γλωσσολογία κεντρικής έννοιας του Tertium Comparationis, θα οδηγήσουν σε έναν λεπτομερή ορισμό του κλάδου.

Βασικός στόχος του μαθήματος είναι επομένως ο ακριβής ορισμός του πεδίου της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, τόσο στο πλαίσιο της Γενικής Γλωσσολογίας, όσο και σε σύγκριση με γειτνιάζοντες κλάδους, όπως π.χ. της Τυπολογίας και της Ιστορικοσυγκριτικής Γλωσσολογίας. Μέσω της παρουσίασης της ιστορίας της Συγκριτικής Γλωσσολογίας θα διαπιστωθεί πώς αυτή έχει εγκαθιδρυθεί σήμερα. Θα δοθούν παραδείγματα συγκριτικών μελετών της γερμανικής γλώσσας ιδιαίτερα σε σύγκριση με την ελληνική.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα κατανοούν την έννοια της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, καθώς θα γνωρίσουν την ιστορία και τις ερευνητικές της μεθόδους και θα μπορούν να τη διαχωρίζουν από γειτονικούς κλάδους.

Τρόπος εξέτασης: *ενεργή συμμετοχή, γραπτή εξέταση*

DGY 19: Εισαγωγή στη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας II

Διδάσκουσα: *Δάφνη Βηδενμάιερ*

Το μάθημα αυτό αποτελεί τη συνέχεια της «Εισαγωγής στη Διδακτική της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας I». Έχει στόχο να γνωρίσουν και να κατανοήσουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες τις θεωρητικές αρχές μάθησης σε συνδυασμό με τις μεθόδους διδασκαλίας του μαθήματος ξένης γλώσσας. Οι θεωρητικές αρχές που παρουσιάζονται και συζητιούνται κριτικά στο μάθημα αφορούν τις θεωρίες κατάκτησης γλώσσας και την επιρροή τους στις μεθόδους διδασκαλίας, τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία, καθώς και ζητήματα που αφορούν την κατάκτηση της ξένης γλώσσας.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- περιγράψουν βασικές θεωρίες κατάκτησης γλώσσας και την επιρροή τους στις μεθόδους διδασκαλίας,
- αξιολογούν και να κατηγοριοποιούν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία,
- περιγράψουν και να συνεκτιμούν τη σημασία των θεωρητικών υποθέσεων για την επιτυχή κατάκτηση της ξένης γλώσσας,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών στη διδακτική πράξη.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 22: Λογοτεχνία του 18ου αιώνα

Διδάσκουσα: *Όλγα Λασκαρίδου*

Ο 18ος αιώνας είναι μια «περίοδος καθοριστικών κοινωνικών αλλαγών» (Jeßing), οι οποίες φυσικά αντικατοπτρίζονται και στη λογοτεχνία, την ποιητική και την αισθητική της εποχής. Είναι η εποχή της μετάβασης από τη φεουδαρχική στην αστική κοινωνία, όπου μαζί με τον αποδέκτη αλλάζουν και τα περιεχόμενα και οι μορφές της λογοτεχνίας. Αναδύεται μια ποικιλία λογοτεχνικών «εποχών» και «ρευμάτων», τα οποία διαδέχονται το ένα το άλλο, αλλά και συνυπάρχουν ταυτόχρονα. Στο μάθημα θα γνωρίσουμε τα πιο σημαντικά από αυτά, δηλαδή τον Διαφωτισμό, τη Θύελλα και Ορμή και τον Κλασικισμό, μελετώντας αντιπροσωπευτικά θεωρητικά και λογοτεχνικά (θεατρικά, ποιητικά και αφηγηματικά) κείμενα μεταξύ του 1730 και 1805.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν σημαντικές τάσεις και ρεύματα, μορφές και δομές της γερμανικής λογοτεχνίας του 18ου αιώνα,
- να συγκρίνουν περιεχόμενα, θεματικές και χαρακτηριστικές τεχνικές του Διαφωτισμού, της Θύελλας και Ορμής και του Κλασικισμού και να τις εντάσσουν στα ιστορικά και λογοτεχνικά συμφραζόμενα,
- επεξεργάζονται αυτόνομα τη σχετική γερμανόφωνη βιβλιογραφία.

Εισαγωγική βιβλιογραφία: W. Beutin u.a.: Deutsche Literaturgeschichte: Von den Anfängen bis zur Gegenwart. 7. Aufl. Stuttgart: Metzler 2008. [S. 148-197]

Περαιτέρω βιβλιογραφία θα διατεθεί στην αρχή του εξαμήνου μέσω της πλατφόρμας η-Τάξη.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 27: Συγκριτική Φιλολογία

Διδάσκουσα: *Εύη Πετροπούλου*

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη θεωρία και την πράξη της συγκριτικής φιλολογίας. Έτσι, αρχικά θα ασχοληθούμε με την ιστορία του κλάδου και θα εξετάσουμε σύγχρονες τάσεις και επιλεγμένα θέματα στη θεωρία της συγκριτολογίας, ενώ στη συνέχεια θα επικεντρωθούμε στην πράξη, στη βάση μιας παραδειγματικής συγκριτικής ανάλυσης δύο ή περισσότερων λογοτεχνικών κειμένων.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν την ιστορία του κλάδου και τα βασικά πεδία εφαρμογών του,
- να κινούνται με άνεση στις σύγχρονες θεωρίες της συγκριτολογίας,
- να χρησιμοποιούν την δέουσα ορολογία,
- να χρησιμοποιούν την κατάλληλη επιχειρηματολογία,
- να ανταποκρίνονται σε συγκριτολογικούς προβληματισμούς,
- να συσχετίζουν σύγχρονες συγκριτολογικές θεωρίες με λογοτεχνικά φαινόμενα, δηλαδή να εφαρμόζουν τη διδαχθείσα θεωρία στη λογοτεχνική πράξη, εντοπίζοντας μ.ά. και συγκλίσεις και αποκλίσεις, ομοιότητες και διαφορές στα υπό εξέταση κείμενα.

Τρόπος εξέτασης: *γραφτή εξέταση*

5ο και 7ο εξάμηνο

DGA 30: Φωνητική / Φωνολογία

Διδάσκουσα: *Ευδοκία Μπαλάση*

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση των σημαντικών θεωρητικών εξελίξεων στον κλάδο της Φωνολογίας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τις σημαντικότερες εξελίξεις στη δομική φωνολογία, τη γενετική φωνολογία και τη μετρική φωνολογία,
- να αναλύουν φωνολογικά φαινόμενα διαφόρων γλωσσών .

Τρόπος εξέτασης: *προφορική εξέταση ή γραπτή εργασία*

DGA 31: Μορφολογία

Διδάσκουσα: *Μαρία Κολιοπούλου*

Στόχος του μαθήματος είναι η εις βάθος ανάλυση μορφολογικών αρχών, διαδικασιών και φαινομένων. Θα μελετηθούν ομοιότητες και διαφορές ποικίλων γλωσσών με έμφαση στη Γερμανική. Επιπλέον, θα διερευνηθεί το πώς αλληλεπιδρούν οι μορφολογικές ιδιότητες με φωνολογικά και συντακτικά φαινόμενα. Παραδείγματα μελετών, τόσο από το πεδίο της μορφολογίας όσο και από τα διάφορα διεπίπεδα με περαιτέρω επιμέρους κλάδους, θα αναλυθούν εποικοδομητικά και θα χρησιμοποιηθούν ως βάση για επιστημονικές παρουσιάσεις.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα κατανοούν μορφολογικά φαινόμενα σε όλη τους την έκταση, καθώς και ότι θα μπορούν να παρουσιάζουν ερευνητικά ερωτήματα και θεωρητικές επιχειρηματολογίες.

Τρόπος εξέτασης: *ενεργή συμμετοχή, προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DGB 41: Θεωρίες Γλωσσικής Κατάκτησης

Διδάσκων: *Βίνφριντ Λέχνερ*

Από βιολογική άποψη, η ανθρώπινη γλώσσα είναι το πιο περίπλοκο είδος ης συμπεριφοράς, το οποίο είναι διαφορετικό τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά από όλες τις άλλες ζωικές μορφές επικοινωνίας. Σε αντίθεση με την ζωική επικοινωνία, η ανθρώπινη γλώσσα δεν μαθαίνεται με την μίμηση, αλλά μόνο με την έκθεση σε γλωσσικά δεδομένα, και χωρίς να γίνεται καθοδήγηση στα παιδιά. Οι θεωρίες γλωσσικής κατάκτησης προσπαθούν να κατανοήσουν τις τυπικές, γνωστικές, και βιολογικές προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της γλώσσας στον ανθρώπινο οργανισμό.

Το μάθημα παρέχει μια επισκόπηση των βασικών πορισμάτων της έρευνας ως προς την κατάκτηση της γλώσσας και εξετάζει επίσης τα ακόλουθα θέματα: (i) κεντρικά φαινόμενα της γλωσσικής κατάκτησης στη φωνολογία, τη σύνταξη και τη σημασιολογία, (ii) πειραματικές μέθοδοι, τεστ και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων, (iii) σχέση μεταξύ των θεωριών γλωσσικής κατάκτησης και τυπικής γλωσσολογίας, και (iv) βιολογικές και ψυχολογικές βάσεις της κατάκτησης της γλώσσας.

Τρόπος εξέτασης: *ασκήσεις για το σπίτι & γραπτή εργασία*

DGB 42: Κατάκτηση Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας, Διγλωσσία

Διδάσκων: *Βίνφριντ Λέχνερ*

Υπάρχει μία στενή σχέση ανάμεσα στη γλωσσική κατάκτηση και την διδασκαλία της γλώσσας. Τόσο η κατάκτηση της μητρικής γλώσσας (L1) όσο και η κατάκτηση της δεύτερης ή ξένης γλώσσας διανύουν συγκεκριμένα στάδια. Και οι δύο διαδικασίες οδηγούν στη δημιουργία εσωτερικευμένων/εσωτερικών (don't know which one is better), νοητικών γραμματικών που υπόκεινται στους νόμους της ανθρώπινης γλώσσας (Καθολική Γραμματική). Επιπλέον, τόσο η κατάκτηση της πρώτης γλώσσας όσο και η κατάκτηση της δεύτερης/ ξένης γλώσσας διέπονται από τις γενικές νοητικές αρχές, οι οποίες υπαγορεύουν τι μπορεί να μάθει ο άνθρωπος. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην κατάκτηση της πρώτης και της δεύτερης γλώσσας. Η ανάπτυξη της μητρικής γλώσσας γίνεται γρήγορα (σε 3-5 χρόνια), συμβαίνει νωρίς στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου (της κρίσιμης περιόδου) και οδηγεί σε μία πλήρη και πλήρως διαμορφωμένη γραμματική. Τίποτα από τα παραπάνω δεν ισχύει για την κατάκτηση της δεύτερης γλώσσας. Η κατανόηση των ομοιοτήτων και των διαφορών ανάμεσα στην κατάκτηση της πρώτης και της δεύτερης γλώσσας και του τρόπου με τον οποίο κατακτάται η ξένη γλώσσα αποτελεί επομένως τη βάση για έναν συστηματικό και ορθολογικό σχεδιασμό της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας.

Στις νεότερες έρευνες για το θέμα καταβάλλεται προσπάθεια να αξιοποιηθούν γνώσεις από την (βιολογική) θεωρία της μάθησης και την Γλωσσολογία στη Διδακτική. Σε αυτό το πλαίσιο, στόχος του σεμιναρίου είναι να παρουσιάσει τα πορίσματα της σύγχρονης θεωρίας της κατάκτησης της πρώτης γλώσσας και να δείξει πώς αυτά σχετίζονται με την διδασκαλία της ξένης γλώσσας. Συγκεκριμένα το σεμινάριο εξετάζει τα ακόλουθα θέματα: (i) κεντρικά φαινόμενα της γλωσσικής κατάκτησης στη Φωνολογία, τη Σύνταξη και τη Σημασιολογία, (ii) πειραματικές μεθόδους, διαγνωστικά τεστ και ανάλυση στατιστικών δεδομένων, (iii) τη σχέση ανάμεσα σε θεωρίες γλωσσικής κατάκτησης και γλωσσολογικών θεωριών και (iv) την εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων στη διδασκαλία της γλώσσας.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που ολοκληρώνουν το σεμινάριο, εκτός από τις γνώσεις που θα έχουν αποκτήσει σχετικά με τις αρχές της έρευνας για την γλωσσική κατάκτηση, θα είναι σε θέση να

- αναγνωρίζουν τις βασικές ιδιότητες του γλωσσικού συστήματος,
- αναλύουν απλά πειραματικά δεδομένα,

- αξιολογούν την ποιότητα του διδακτικού υλικού και των προγραμμάτων σπουδών στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας με βάση γλωσσολογικά κριτήρια και κριτήρια από τη θεωρία της μάθησης,
- θέτουν σαφή ερωτήματα και να τα απαντούν.

Τρόπος εξέτασης: *ασκήσεις για το σπίτι & γραπτή εργασία*

DGC 49: Υπολογιστική Γλωσσολογία

Διδάσκουσα: *Χριστίνα Αλεξανδρή*

Το σεμινάριο αυτό αποτελεί Εισαγωγή στην Υπολογιστική Γλωσσολογία και στοχεύει στην παρουσίαση των υπολογιστικών εφαρμογών της Σύνταξης, της Μορφολογίας, της Σημασιολογίας και της Πραγματολογίας, καθώς και την μετάφραση των κανόνων τους σε υλοποιήσιμη μορφή που μπορεί να χρησιμοποιεί ως βάση για την κατασκευή προγραμμάτων. Παρουσιάζεται μια εισαγωγή στην Μηχανική Μετάφραση, στην Ηλεκτρονική Λεξικογραφία, στην Κατασκευή και Συντήρηση Σωμάτων Κειμένων, καθώς και στα Διαλογικά Συστήματα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν βασικές θεωρητικές αρχές της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας,
- κατέχουν τις βασικές έννοιες των πεδίων εφαρμογής της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας και να έχουν μια γενική άποψη των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται,
- εκπονήσουν μια μικρή εργασία που αφορά τον σχεδιασμό ή την αξιολόγηση Συστήματος ή Βάσης Δεδομένων.

Μαθησιακοί στόχοι

Μαθησιακοί στόχοι του μαθήματος είναι

- η εξοικείωση με τις εφαρμογές του γνώριμου επιστημονικού πεδίου της Γλωσσολογίας στην Υπολογιστική Γλωσσολογία,
- η πρακτική χρήση της γλωσσικής γνώσης για την αποτελεσματική κατασκευή και αξιολόγηση συστημάτων επεξεργασίας φυσικής γλώσσας σε διάφορους τομείς της Πληροφορικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης,
- η χρήση και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης βιβλιογραφίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν εξοικειωθεί με τις εφαρμογές του επιστημονικού πεδίου της Γλωσσολογίας στην Υπολογιστική Γλωσσολογία και θα είναι σε θέση

- να εκπονήσουν μια μικρή εργασία που αφορά τον σχεδιασμό ή την αξιολόγηση Συστήματος ή Βάσης Δεδομένων,
- να αποκτήσουν βασικές προσλαμβάνουσες στην χρήση και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης και διεθνούς βιβλιογραφίας,
- να χρησιμοποιήσουν την γλωσσική γνώση για την αποτελεσματική κατασκευή και αξιολόγηση συστημάτων επεξεργασίας φυσικής γλώσσας σε διάφορους τομείς της Πληροφορικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης,
- να γνωρίζουν βασικές θεωρητικές αρχές της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας,

- να κατέχουν τις βασικές έννοιες των πεδίων εφαρμογής της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας και να έχουν μια γενική άποψη των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται,
- να επεξεργάζονται δημιουργικά και να εφαρμόζουν θεωρητικά εργαλεία και σύγχρονες ερευνητικές μεθόδους στην πράξη,
- να κατανοούν, να συγκρίνουν και να αξιολογούν μεθοδολογικά εργαλεία.

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εργασία

DGD 50 [ΠΔΕ 2]: Θεωρίες Μάθησης και Μέθοδοι Διδασκαλίας της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας

Διδάσκουσα: Ιωάννα Καρβέλα

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος θα συζητηθούν ορισμένες από τις κυριότερες θεωρίες μάθησης της ξένης γλώσσας, που επηρεάζουν μέχρι σήμερα σημαντικά τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας, όπως η υπόθεση της αντιθετικής ανάλυσης (Contrastive Analysis), η θεωρία της φυσικής προσέγγισης (Natural Approach) και η θεωρία της διαγλώσσας (Interlanguage). Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος θα εξεταστούν ορισμένες σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας της ξένης γλώσσας, όπως η διαφοροποιημένη μάθηση, η μάθηση σε σταθμούς (Szenariendidaktik) και η διδακτική της γερμανικής γλώσσας με πρώτη ξένη γλώσσα των μαθητών την Αγγλική (Tertiärsprachendidaktik).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των θεωριών που εξετάστηκαν,
- αξιολογούν τις μεθόδους διδασκαλίας που συζητήθηκαν,
- εφαρμόζουν στην πράξη ορισμένες μεθόδους διδασκαλίας.

Τρόπος αξιολόγησης: γραπτή εξέταση

DGD 52 (ΠΔΕ 3): Σχεδιασμός και Οργάνωση Μαθημάτων

Διδάσκων/Διδάσκουσα: Ν. Ν.

Κεντρική θέση στην εκπαίδευση των καθηγητών της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας καταλαμβάνει η ικανότητα σχεδιασμού και οργάνωσης μαθημάτων. Το σεμινάριο στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με τον σχεδιασμό και την οργάνωση του ξενόγλωσσου μαθήματος. Αντικείμενο διερεύνησης αποτελούν οι δυνατότητες προαγωγής των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων κατανόησης/παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου, καθώς και η εξάσκηση επιμέρους ικανοτήτων, όπως της λεξιλογικής και γραμματικής ικανότητας με βάση κατάλληλα κείμενα.

Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εξετάσουν τη θέση επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και ικανοτήτων στο Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (ΚΕΠΑ) και στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ). Επίσης, θα εξοικειωθούν με τις αρχές οργάνωσης του μαθήματος και με τις ποικίλες στρατηγικές που προάγουν την αυτενέργεια των μαθητών. Τέλος, θα έχουν την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις θεωρητικές αρχές σχεδιάζοντας και διεξάγοντας με βάση το παράδειγμα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας μια διδακτική ενότητα,

η οποία θα αποτελέσει αφορμή για τη συσχέτιση θεωρίας και διδακτικής πράξης.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- περιγράψουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και ικανοτήτων και να αναγνωρίζουν τη θέση τους στο ΚΕΠΑ και στο ΕΠΣ-ΞΓ,
- επιλέγουν κατάλληλα (συμβατικά ή πολυτροπικά) κείμενα ως αφορμές ανάπτυξης των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων και ικανοτήτων με βάση τις αρχές της διαφοροποιημένης μάθησης και της διαθεματικότητας,
- περιγράψουν δυνατότητες οργάνωσης του ξενόγλωσσου μαθήματος σε διακριτές φάσεις και να συστηματοποιούν τις ποικίλες στρατηγικές κατανόησης και παραγωγής κειμένου,
- σχεδιάζουν και να διεξάγουν μικροδιδασκαλίες δομώντας το μάθημα σε φάσεις και επιλέγοντας με κατάλληλο τρόπο εποπτικά μέσα καθώς και μορφές (συν)εργασίας στην τάξη,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών στη διδακτική πράξη αξιολογώντας τα αποτελέσματα της διδασκαλίας και να αναθεωρούν επιλογές που συνδυάζονται με τον αρχικό σχεδιασμό της διδακτικής ενότητας.

Τρόπος εξέτασης: *Θα γνωστοποιηθεί από τον διδάσκοντα ή την διδάσκουσα στην αρχή του εξαμήνου.*

DGD 56 (ΠΔΕ 2): Η Διδασκαλία της Γερμανικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Διδάσκουσα: *Έλενα-Φοίβη Χυτήρη (Επίβλεψη Μάριος Χρύσου)*

Η πρώτη εκμάθηση της ξένης γλώσσας συνδέεται αφενός με μαθησιακά οφέλη και αφετέρου με την πολυγλωσσία ως στόχο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Είναι, επομένως, λογικό, η διδασκαλία της πρώτης ξένης γλώσσας και της Γερμανικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας να ξεκινούν από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου στην ελληνική δημόσια εκπαίδευση. Το μάθημα στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές και οι φοιτήτριες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σχετικά με τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας σε μαθητές νεαρής ηλικίας. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η εκμάθηση της ξένης γλώσσας σε πρώιμη ηλικία και θα εμβαθύνουν σε βασικές έννοιες της σύγχρονης Διδακτικής των γλωσσών για τη συγκεκριμένη ομάδα στόχο. Επιπλέον, θα εξετάσουν κατάλληλες διδακτικές πρακτικές για την ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας σε μαθητές και μαθήτριες νεαρής ηλικίας.

Τέλος, θα συσχετίσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες με την εμπειρία της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αντιπαραβάλλοντας κριτικά θεωρητικές αρχές και διδακτική πράξη.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να μπορούν να:

- περιγράψουν τις ιδιαιτερότητες της πρώιμης εκμάθησης ξένων γλωσσών στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και να προσαρμόζουν τις αρχές της Διδακτικής των γλωσσών στη συγκεκριμένη ομάδα στόχο,

- επιλέγουν (πολυτροπικά) γλωσσικά ερεθίσματα, τα οποία επιτρέπουν την ολιστική προσέγγιση της ξένης γλώσσας, εστιάζοντας κατά πρώτο λόγο στο περιεχόμενο και στην ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης και κατά δεύτερο λόγο σε απλές γλωσσικές δομές,
- εφαρμόζουν τις αρχές της διαθεματικότητας και της διαφοροποιημένης μάθησης αξιοποιώντας κατάλληλη θεματολογία και κατάλληλες μορφές (συν)εργασίας στην τάξη,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών της πρώιμης ξενόγλωσσης αγωγής στη διδακτική πράξη, συσχετίζοντας κριτικά τις γνώσεις που απέκτησαν στο μάθημα και την εμπειρία της πρακτικής άσκησης.

Τρόπος αξιολόγησης: *προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία*

DLA 60: Διαφωτισμός/Θύελλα και Ορμή: Ο Βέρθερος του Goethe

Διδάσκοντες: *Βίλλι Μπέννινγκ / Μυρτώ Παπακωνσταντίνου*

Το πρώιμο μυθιστόρημα σε μορφή επιστολής του Goethe *Τα πάθη του νεαρού Βερθέρου* αποτελεί ένα από τα γνωστότερα κείμενα της γερμανόφωνης λογοτεχνίας. Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους συμμετέχοντες στην εποχή της *Θύελλας και Ορμής*, στη βιογραφία του Goethe, σε βασικές φιλοσοφικές αντιλήψεις της εποχής (Herder, Rousseau), στον προβληματισμό του προσδιορισμού του λογοτεχνικού είδους, αλλά και σε θέματα όπως η πρόσληψη της βίβλου και της ελληνικής αρχαιότητας στην εποχή του Goethe. Θα ασχοληθούμε ακόμη με την πρόσληψη και την επιρροή του έργου στην εποχή του. Η ανάγνωση του μυθιστορήματος θα επικεντρωθεί στα θεωρητικά σχέδια «φύση/πολιτισμός» και «ενθουσιώδης έρωτας», στον τρόπο συγκρότησης του «μεγαλοφυσούς» χαρακτήρα και στα θέματα της «αμαρτίας» και της «θυσίας» (αυτοκτονία). Παράλληλα θα εξεταστεί η έννοια της τέχνης στο μυθιστόρημα.

Τρόπος εξέτασης: *γραπτή εργασία*

DLA 63: Ρομαντισμός

Διδάσκουσα: *Όλγα Λασκαρίδου*

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η φανταστική λογοτεχνία των αρχών του 19ου αιώνα. Μεταξύ άλλων θα ασχοληθούμε με τα εξής έργα: E.T.A. Hoffmann „Der Sandmann“, Adelbert von Chamisso „Peter Schlemihls wundersame Geschichte“, Heinrich von Kleist „Das Bettelweib von Locarno“ και Ludwig Tieck „Der blonde Eckbert“. Εισαγωγικά, εκτός από τη ρομαντική αισθητική θεωρία, θα μελετήσουμε θεωρίες του φανταστικού (των T. Todorov, U. Durst κ.ά.), οι οποίες και θα αποτελέσουν τη βάση για την ερμηνεία των εν λόγω λογοτεχνικών κειμένων. Η σχετική βιβλιογραφία θα διατεθεί στην αρχή του εξαμήνου μέσω της πλατφόρμας η-Τάξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν θέματα, μοτίβα, μορφές και δομές της φανταστικής λογοτεχνίας και να τα εντάσσουν στα πολιτισμικά και λογοτεχνικά συμφραζόμενα του ρομαντισμού,
- να χειρίζονται αυτόνομα κατηγορίες και εργαλεία ανάλυσης της (φανταστικής)

λογοτεχνίας,

- να αποτιμούν κριτικά τη σχέση ανάμεσα σε λογοτεχνική θεωρία και την πράξη,
- να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν γερμανόφωνη βιβλιογραφία και
- να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος αξιολόγησης: α) ενεργή συμμετοχή στο μάθημα, β) προφορική παρουσίαση ή προφορική εξέταση, γ) γραπτή εργασία

DLA 67: Γερμανική Λογοτεχνία μετά το 1945

Διδάσκων/Διδάσκουσα: Ν. Ν.

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού παρουσιάζεται η εξέλιξη της γερμανόφωνης λογοτεχνίας κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, από την "ώρα μηδέν" – το έτος 1945 και τη λεγόμενη "λογοτεχνία των ερειπίων" που δημιουργείται αμέσως μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου – έως την εκπνοή του. Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει μια γενική εποπτεία των κυριότερων τάσεων, ρευμάτων, θεματικών και λογοτεχνικών ειδών που αναπτύσσονται στο εν λόγω διάστημα και παράλληλα να εξοικειώσει περαιτέρω τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με την ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων εστιάζοντας στη μελέτη και ανάλυση επιλεγμένων αντιπροσωπευτικών έργων της εποχής.

Το μάθημα υποστηρίζεται διδακτικά και από την ηλεκτρονική πλατφόρμα e-class. Πληροφορίες για τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών και φοιτητριών θα δοθούν από τον διδάσκοντα ή την διδάσκουσα με την έναρξη των μαθημάτων.

DLB 72: Λογοτεχνία και Φύλο

Διδάσκουσα: Αναστασία Αντωνοπούλου

Ήδη στο πλαίσιο των αμερικάνικων γυναικείων σπουδών (*Women's Studies*), που σηματοδοτούν και την έναρξη των φεμινιστικών σπουδών στα τέλη της δεκαετίας του 1960, τονιζόταν ότι η λογοτεχνία δεν είναι κάτι ουδέτερο, αλλά ένα μέσον το οποίο παράγει και αναπαράγει τις ιεραρχικές σχέσεις εξουσίας ανάμεσα στα φύλα. Από τις γυναικείες σπουδές που αντιλαμβάνονταν το φύλο βιολογικά προέκυψαν οι *Gender Studies*, οι σπουδές φύλου, στις οποίες το φύλο νοείται ως μια κοινωνικά κατασκευασμένη κατηγορία για να αντικατασταθούν και αυτές στη σημερινή μετα - φεμινιστική εποχή από τις *Queer Studies*, οι οποίες επανεξετάζουν κριτικά τα θέματα φύλο και ταυτότητα.

Το σεμινάριο παρουσιάζει συνοπτικά τους βασικούς σταθμούς αυτής της εξέλιξης και τις αντίστοιχες θεωρίες. Επί τη βάση των θεωριών αυτών αναλύονται στη συνέχεια επιλεγμένα κείμενα από τη γερμανόφωνη λογοτεχνία.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν την ιστορία, το περιεχόμενο και τους στόχους ενός σχετικά σύγχρονου κλάδου σπουδών, των σπουδών φύλου,
- να έχουν έναν ικανοποιητικό βαθμό εξοικείωσης με τις βασικές του θεωρίες,

- να αναλύουν κείμενα βασιζόμενοι στις σχετικές θεωρίες,
- να είναι ευαίσθητοποιημένοι για θέματα παρουσίασης των φύλων στη λογοτεχνία,
- να εργαστούν αυτόνομα πάνω σε ένα επιλεγμένο θέμα και να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα στο μάθημα,
- να συγγράψουν μια επιστημονική εργασία πάνω σε ένα επιλεγμένο θέμα.

Τρόπος εξέτασης: *προφορική παρουσίαση, συμμετοχή στο μάθημα, τελική γραπτή εργασία*

DLB 73: Συγκριτική Γραμματολογία, Παγκόσμια / Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία

Διδάσκων/Διδάσκουσα: *N. N.*

Στο μάθημα της Συγκριτικής Γραμματολογίας εξετάζονται συγκριτικά κείμενα που ανήκουν σε διαφορετικούς συγγραφείς, διαφορετικές γλωσσικές κοινότητες, διαφορετικές εθνικές λογοτεχνίες και διαφορετικά πολιτισμικά συμφραζόμενα. Η συγκριτολογική θεώρηση μπορεί να επεκτείνεται και σε διακαλλιτεχνικά και διεπιστημονικά ζητήματα. Στόχος του μαθήματος είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες με τη συγκριτική αντιμετώπιση των κειμένων εστιάζοντας σε επιλεγμένα παραδείγματα των ελληνογερμανικών και διεθνών λογοτεχνικών σχέσεων, αλλά και με τη διερεύνηση της σχέσης της λογοτεχνίας με τις τέχνες και ευρύτερα με τον πολιτισμό.

Το μάθημα υποστηρίζεται διδακτικά και από την ηλεκτρονική πλατφόρμα e-class. Πληροφορίες για τον τρόπο αξιολόγησης των φοιτητών και φοιτητριών θα δοθούν από τον διδάσκοντα ή την διδάσκουσα με την έναρξη των μαθημάτων.

DLC 77: Μετάφραση λογοτεχνικών κειμένων και δοκιμίων με έμφαση στο λογοτεχνικό είδος

Διδάσκων/Διδάσκουσα: *N. N.*

Αφετηρία αυτού του θεωρητικού και συνάμα πρακτικού κύριου σεμιναρίου αποτελεί η στοχευμένη επανάληψη καθώς και η συστηματική εμβάθυνση βασικών διδακτικών περιεχομένων από το προγενέστερο μάθημα DLY 28 (Εισαγωγή στη Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης) σε συνάρτηση με τη λογοτεχνική μετάφραση· παράλληλα θα αναπτυχθούν περαιτέρω γνώσεις και δεξιότητες ως προς την ερευνητική μεθοδολογία και τα κατάλληλα βοηθήματα για τη μετάφραση. Έμφαση θα δίνεται αδιάλειπτα στη θεωρία των λογοτεχνικών γενών και ειδών (χαρακτηριστικά αφηγηματικής πεζογραφίας, ποίησης, δραματουργίας, δοκιμιογραφίας) από μεταφραστική σκοπιά.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα εκπονούν σε συνεδρίες πρακτικής εξάσκησης δικές τους μεταφράσεις επιλεγμένων γερμανόγλωσσων λογοτεχνικών και δοκιμιακών κειμένων, οι οποίες μετά θα αναλύονται και θα συζητούνται στην τάξη.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αντιλαμβάνονται τα θεμελιώδη ερωτήματα, την ιστορική εξέλιξη και το σημερινό στάδιο της θεωρίας της λογοτεχνικής μετάφρασης,

- να εφαρμόζουν με τον προσφορότερο τρόπο εξειδικευμένες ερευνητικές τεχνικές στη μεταφραστική διαδικασία,
- να εντοπίζουν σε ένα γερμανόγλωσσο λογοτεχνικό ή δοκιμακό πρωτότυπο ποικίλες γλωσσικές και αισθητικές συνιστώσες καθώς και πτυχές συναφείς με το συγκεκριμένο λογοτεχνικό γένος και είδος,
- να προσεγγίζουν λογοτεχνικά ή δοκιμακά κείμενα έτσι ώστε να τα μεταφράζουν από τα γερμανικά στα ελληνικά επιτυγχάνοντας φιλολογική ακρίβεια, ομόλογο περιεχόμενο και ύφος, καθώς και ισοδύναμο αισθητικό αποτέλεσμα.

Πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, βασική και πρόσθετη βιβλιογραφία, επιμέρους θέματα, υλικά εργασίας και σεμιναριακές ασκήσεις θα αναρτηθούν σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα e-Class.

Τρόπος αξιολόγησης: *τακτική συμμετοχή, σεμιναριακές ασκήσεις και γραπτή εργασία (μετάφραση και σχολιασμός)*

DLC 79: Διδακτική Λογοτεχνικών Κειμένων II

Διδάσκων: *Στέφαν Λίντινγκερ*

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τη σημασία των λογοτεχνικών κειμένων, η οποία δεν περιορίζεται μόνον στις φιλολογικές σπουδές. Η ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων μπορεί να αποβεί ιδιαίτερος γόνιμη στη διδασκαλία της Γερμανικής τόσο για την εκμάθησή της όσο και κατά την εξοικείωση με τον «ξένο» πολιτισμό. Το μάθημα στοχεύει αφενός στην ελαχιστοποίηση των δυσκολιών κατανόησης ενός λογοτεχνικού κειμένου που οφείλονται στην έλλειψη γνώσεων σε πολιτισμικά θέματα. Αφετέρου, επιχειρεί να δείξει ότι η χρήση λογοτεχνικών κειμένων κατά την εκμάθηση γλώσσας αποτελεί προτέρημα, καθώς η ανάγκη ερμηνείας και προσέγγισης των κειμένων αποτελεί στον ίδιο βαθμό πρόκληση ακόμη και γι' αυτούς που έχουν τη γερμανική γλώσσα ως μητρική. Συνεπώς, η διαφοροποίηση ανάμεσα σε γερμανόφωνους και μη-γερμανόφωνους ελαχιστοποιείται με τη χρήση λογοτεχνικών κειμένων στο μάθημα της γλώσσας. Με βάση τα παραπάνω οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα διδαχθούν πώς να εντάσσουν στο μάθημα της ξένης γλώσσας λογοτεχνικά κείμενα διαφόρων ειδών (πρόζα, δράμα, ποίηση).

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

- αξιοποιούν τις προηγούμενες γνώσεις τους από την επιστήμη της Λογοτεχνίας και να τις εφαρμόζουν στον τομέα της Διδακτικής,
- εντάσσουν λογοτεχνικά κείμενα στην διδακτική πράξη,
- κατανοούν και να ερμηνεύουν λογοτεχνικά κείμενα υπό την προοπτική της χρήσης τους στην εκμάθηση της ξένης γλώσσας,
- διαχωρίζουν και να κατηγοριοποιούν τα κείμενα ανάλογα με τη δυνατότητα χρήσης τους στο γλωσσικό μάθημα, καθώς επίσης και να τα αξιολογούν ως προς τη δυσκολία και την καταλληλότητά τους για διάφορα γλωσσικά και ηλικιακά επίπεδα,
- σχεδιάζουν αυτόνομα μια μικροδιδασκαλία, αξιοποιώντας τις τεχνικές και στρατηγικές που θα έχουν διδαχτεί,
- εκτιμούν και να προβλέπουν πιθανές δυσκολίες κατά τη διδακτική διαδικασία,
- ελέγχουν και να αξιολογούν το διδακτικό (τους) εγχείρημα.

Τρόπος εξέτασης: *ενεργή συμμετοχή, παρουσίαση, γραπτή εργασία*

DLD 81: Διαπολιτισμικά Ζητήματα

Διδάσκουσα: *Αγλαΐα Μπλιούμη*

Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση διαπολιτισμικών ζητημάτων μέσω της γερμανόφωνης λογοτεχνίας. Επιδιώκονται οι εξής στόχοι: α) εμβαθύνουμε σε σημαντικές σχετικές τάσεις και συγγραφείς, β) παράλληλα αναλύονται τα κοινωνικο-πολιτισμικά συμφραζόμενα και γ) οι φοιτητές και οι φοιτήτριες εξασκούνται σε αυτόνομες αναλύσεις και κριτικές αναγνώσεις.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν σημαντικές τάσεις και ρεύματα, μορφές και δομές της σύγχρονης γερμανόφωνης λογοτεχνίας,
- να συγκρίνουν περιεχόμενα, θεματικά πεδία και τεχνικές συγγραφής, καθώς και να τις εντάσσουν στα ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα,
- να εφαρμόζουν στην πράξη μοντέλα λογοτεχνικής ανάλυσης.

Τρόπος εξέτασης: *προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία*